СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 64. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 2-го квітня 1946. No. 64. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, April 2, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАКІНЧЕННЯ КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗУ І НАЙВАЖНІЩІ УХВАЛИ, ОРҐАНІЗАЦІЙНІ Й ЗАГАЛЬНІ

Пятий і шестий день XXI. Конвенції У. Н. Союзу, себто минула пятниця і субота, були присвячені — попри вибори нового уряду — дискусії над різними справами, звязаними головно з самою організацією і її розвоєм та з „Свободою", як офіційним органом У. Н. Союзу. При тому присвячено багато уваги загально-народним справам, культурним і політичним.

НОВІ ГРАМОТИ.

Конвенція одобрила предложення, щоби ввести в У. Н. Союзі дві нові грамоти, а це „Дабл Індемніті" — запомога на випадок смерти від припадку, та „Едюкейшенел Палісі" — обеспечення для дітей до 18 року життя, призначене на науку.

ПОЛЕКШІ СТАРШИМ ЧЛЕНАМ.

Конвенція рішила дати полекшу старим членам, даючи у віці від 70 до 75 років опуст тримісячної вкладки, а повище 75 років — чотиромісячної.

ДІМ СТАРЦІВ.

Рішено закупити за зібрані на ту ціль фонди посілість і передати її Сестрам Служебницям Пречистої Діви Марії як Дім Старців У. Н. Союзу, Інкорпорейтед, під зарядом Сестер Служебниць, на таких законних умовинах і застереженнях, які будуть приняті обидвома установами, та з тим, щоб цим Домом Старців могли користуватись усі члени У. Н. Союзу безогляду на їхні релігійні переконання.

ВИНАГОРОДА ЗА ДОВГОЛІТНЮ ПРАЦЮ.

Конвенція заявилася, згідно з предложеним пляном, за одноразову винагороду працівникам, що працюють найменше 10 років в канцелярії У. Н. Союзу і в „Свободі", на випадок їхньої нездібности до праці з причин від них незалежних.

ДОПОМОГИ ХВОРИМ ЧЛЕНАМ І СТИПЕНДІЇ.

На ті цілі Конвенція признала одноразові допомоги різним членам У. Н. Союзу та молоді на загальну суму $6,500.

НА РІЗНІ ЗАГАЛЬНО-НАРОДНІ ЦІЛИ.

Конвенція одобрила праці Українського Конгресового Комітету та Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету і заявилася за те, щоби членство У. Н. Союзу ту працю якнайщирше й найсильніше попирало. Як одноразову жертву признано Зл. У. А. Допомоговому Комітетови $7,500; а У. К. Комітетови $2,000. Далі призначено $1,000 для Американського Червоного Хреста, а $200 для Канадійського Ч. Хреста. На ці, як й інші подібні культурні та гуманітарні ціли, призначено $12,300.

ОДОБРЕННЯ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

Присутні у поважному числі на Конвенції американські й канадійські ветерани українського роду, як з першої, так і другої війни, представили справу потреби заснування Орґанізації Американсько-українських і Канадійсько-українських ветеранів, а загал делеґатів цю ідею одобрив і заявився за те, щоб цій справі дати усю можливу моральну піддержку.

ВИДАВНИЦТВА У. Н. СОЮЗУ.

Конвенція дала признання культурній праці У. Н. Союзу і заявилася за те, щоби Культурний Комітет У. Н. Союзу продовжував і поширював видавничу працю.

СПОРТОВА АКЦІЯ

Конвенція заявилась за те, щоб Екзекутивний Комітет продовжував спортову акцію, перервану в часі війни.

ПЕРЕНЕСЕННЯ ОСІДКУ У.Н. СОЮЗУ І „СВОБОДИ"

На Конвенції піднесено пропозицію, проти якої ніхто не заявився, щоби старатись перенести „Свободу" і головну канцелярію У. Н. Союзу до Ню Йорку, а як не буде можна цеї важної справи рішити, то зібрати усі потрібні для такого вирішення матеріяли і представити їх наступній Конвенції У. Н. Союзу до остаточного вирішення.

ПРИЗНАННЯ „СВОБОДІ" І „МІСЯЦЬ ЗБІРКИ".

XXI. Конвенція, одобрюючи одноголосно напрям „Свободи", дала їй признання за її працю в напрямі моральнім, культурнім і політичнім серед американських українців, а зокрема за її оборону права українського народу в Европі на вільне, самостійне та державне життя, як і за оборону трагічної долі українських скитальців. У звязку з тим, беручи під увагу велике значення „Свободи", а рівночасно й її дуже лихий матеріяльний стан, поручено влаштовувати кожного року „Місяць Збірки" в користь „Свободи" та заапелювати від Конвенції до цілого членства У. Н. Союзу, щоби воно ту пресову кампанію

(Докінчення на стороні 3-тій)

Головний Уряд Українського Народного Союзу, вибраний XXI. Конвенцією в Пітсбурґу

В суботу, дня 30. березня б. р., проголошено на пополудневій сесії XXI. Конвенції У. Н. Союзу такий нововибраний уряд організації, що урядуватиме впродовж наступних чотирох років:

Микола Мурашко, головний предсідник; Григорій Герман, заступник головного предсідника; Марія Малевич, заступниця головного предсідника; Дмитро Галичин, головний секретар; Роман Слободян, головний секретар-касієр.

Члени Головної Контролі У. Н. Союзу: Володимир Гірняк, Іван Іванчук, Дмитро Капітула, д-р Амврозій Кібзей, інж. Степан Куропась.

Головні Радні У. Н. Союзу: Павло Дуда, Іван Романишин, Іван Кокольський, Ґеновефа Зепко, Тарас Шпікула, Степан Слободян, Дмитро Шмагала, Олена Штогрин, Петро Кучма, Микола Давискиба, Володимир Дідик.

Від імені виборчої комісії, що складалася з 11 делеґатів, проголосив звіт д-р Іван Василенко, голова комісії.

УКРАЇНСЬКІ ЄПИСКОПИ В АМЕРИЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ КОМІСІЇ ДО СОВЄТІВ.

Українські католицькі епископи, а це Єпископ-Ординарій Кир Константин і Єпископ-Помічник Кир Амвроз, вислали до преси комунікат про справдішний стан Українсько-Католицької Церкви в Західній Україні під Советами. Вони вияснюють так зване „возсоединеніе" цеї Церкви з московським патріярхом і таврують переслідування всього українського народу советським урядом. Комунікат поміщений як у світській так і в церковній пресі, видаваній англійською мовою.

КОНФЕРЕНЦІЯ СХІДНИХ ОБРЯДІВ І УКРАЇНСЬКЕ БОГОСЛУЖЕННЯ В ЛАТИНСЬКІЙ КАТЕДРІ.

У звязку з 350-літньою річницею унії Української Церкви відбудеться в суботу 13 і в неділю 14 квітня б. р. конференція східних обрядів і літурґій в Колин Одиторіюм в забудуваннях католицького університету Фордгем у Ню Йорку. У конференції буде обговорена унія Української Церкви з Римом збоку історичного і ритуального. У конференції візьмуть участь визначні теольоґи й церковні історики. Зогляду на наспівші з Европи вісти про знищення Української Католицької Церкви в Советах, буде й ця справа порушена. В суботу 13. квітня епископ-помічник української католицької епархії в Злучених Державах, Амврозій Сенишин відправить архієрейську Богослужбу в латинській катедрі св. Петрика в Ню Йорку в співслуженню священиків дієцезії пітсбурської і священиків інших східних обрядів Католицької Церкви.

ПЛЯН ЧАСУ ДЛЯ ЦІЛОГО СВІТУ.

Ґраф Ричард Куденгове-Калерґі, предсідник Загально-Европейської Юнії зголосив до Орґанізації Обеднаних Держав плян заведення однакового часу на цілому світі замісць дотеперішнього реґіонального числення. Він бере за основу час Ґрініч (в Лондоні) і ділить світ на 24 години, названі буквами латинської азбуки. Перша година булаб лат. „З", вона припадалаб на 7 год. рано в Ню Йорку.

МАЙНЕРИ МЯГКОГО ВУГІЛЛЯ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

На підставі зазиву майнерської юнії, її члени в числі яких 400,000 людей вийшли на страйк у півночи з неділі на понеділок 1. квітня. „Юнайтед Майн Воркерс оф Амеріка" належить тепер до Американської Федерації Праці і її очолює Джан Л. Луїс. Є це друга найбільша перешкода в урядовім пляні до реконверзії після того, як наладнано страйк у сталевім промислі. З Білого Дому оприлюднюють, що покищо президент не буде вмішуватися до спору між майнерськими підприємцями й робітниками, одначе уряд буде пильно слідити перебіг страйку. Якщо страйк потягнеться довше, то сталеві підприємства, головно в околиці Пітсбурґа, будуть мусіли застановити працю через недостачу вугілля.

ПЕРЕВОЗОВИЙ СТРАЙК У ДІТРОЙТІ.

Масове зібрання моторменів на трамваях і омнібусах в Дітройті рішило застановити працю, внаслідок чого 1,800,000 щоденних подорожних на згаданих підприємствах вуличного руху будуть мати труднощі в дорозі до праці. Страйкарів начисляють на 5,200.

ПІДНЕСЕНО ПЛАТНЮ В ВІЙСЬКОВИХ ФАБРИКАХ.

Воєнний департамент дав підвишку плати 300,000 робітникам по 12 центів на годину від 14. квітня у всіх підприємствах і фабриках армії в цілому краю. Це відноситься в першу чергу до робітників в арсеналах.

АРМІЯ ВИПРОБОВУЄ УДОСКОНАЛЕНІ НАЦІСТІВСЬКІ РАКЕТИ.

Американська армія виготовила підготову до полету 25 націстичних ракетів, що під назвою У-2 нападали вчасі війни на Англію. Цiракети тепер удосконалено і їх випробують на пустині в Ню Мексику, там, де випробували першу атомову бомбу. Обчисляють, що ці ракети поженуть вгору до висоти 100 миль, а вперед женуть зі скорістю 3,500 миль на годину. Ракети будуть супроводжені при помочи радару.

ЗІБРАННЯ ДЛЯ ВТРИМАННЯ МИРУ.—Перше зібрання Ради Забеспеки Орґанізації Обеднаних Держав у ґімнастичній салі Гонтер Каледж у Ню Йорку. Предсідником зібрання є д-р Кво-Тай-чі, китайський делеґат. Стрілка показує, де він сидить. На ліво від нього сидить ґенеральний секретар Тригва Лі, а за ним є: американський секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс, ґубернатор Тамес Е. Дюї і посадник Ню Йорку Вилйем О'Двайер.

У ГРЕЦІЇ ПРИ ВИБОРАХ ПЕРЕМАГАЮТЬ ПРИХИЛЬНИКИ МОНАРХІЇ

При перших загальних виборах від 10 літ, які відбулися в неділю 31 березня у Греції, верх беруть прихильники монархії. З обчислень, які досі зроблено, показується, що перед у числі голосів ведуть групи під проводом „Народньої Партії" і ці, що стоять з нею в порозумінню. За нею йде Ліберальна Партія, що її очолює теперішній премієр Темістоклес Софуліс. Комуністи в останній хвилині видали наказ своїм партійникам, щоб вони стрималися ві голосування, одначе це мало малий вплив на вибори, бо яких 75% управнених до голосування таки явилися до виборів. Комуністи пробували перешкаджати в голосуванню нападаючи то на поліцію, то на виборчі місця, але британське військо, яке стоїть у краю на підставі договору між Аліянтами, привертало лад. При розрухах згинуло 20 людей. Чистоти виборів пильнували спеціяльні обсерватори, прислані до Греції великими заграничними державами, а це Францією, Англією й Америкою.

БЕРЛІНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ НЕ ПІШЛИ ДО КОМУНІСТІВ.

У советській окупаційній полосі в Берліні мало відбутися голосування над питанням, чи злучитися їм з Комуністичною партією, до чого заохочує їх советська влада. Не знати з яких причин, поліція забрала машини до голосування і позамикала виборчі льокалі. Зате в окупаційній зоні французькій, британській і американській голосування відбулося. Воно виказало, що соціялісти відкинули пропозицію, щоб злучитися з комуністами. Відношення голосів було 7 проти 1.

МОСКОВСЬКА ПРАВДА ДОВОДИТЬ, ЩО НЕ ТРЕБА НАРАДИ НАД ІРАНОМ.

Ґазета „Правда" орґан Комуністичної партії в Москві, твердить, що наради Орґанізації Обеднаних Держав над справою Ірану стають безпредметові тому, що Червона Армія однако покидає Іран. „Правда" каже, що іранську справу роздули непотрібно до великих розмілів штучно.

Комісія британського парляменту, вислана до Ірану для провірки правди про тамошнє положення, заїхала вже на місце. Вона має скласти від себе звіт про свої помічення перед серединою 3. квітня, коли О.О.Д. в Ню Йорку має наново радити над іранською справою.

МОСКВА ЗАПЛАТИЛА ВКЛАДКУ ДО О.О.Д.

З Москви переказав каблем советський уряд до до Федерального Резервового Банку в Ню Йорку виплатити Орґанізації Обєднаних Держав суму $1,723,-000 як цілорічну вкладку до цеї орґанізації. Це викликало здивування в дипломатичних колах зогляду на це, що у вівторок 26 березня советський делеґат до О.О.Д. вийшов із нарад Ради Забеспеки на знак протесту, що не годиться на це, щоб справу Ірану взяти під розгляд. Після цього появилися поголоски, що Совєти цілком заберуться із звязку Орґанізації Обєднаних Держав. У пятницю 29 березня Рада Забеспеки, на внесок секретаря стейту Бирнса, рішила вислати запит до Советів і до Ірану, щоб вони до середи 3 квітня дали урядову відповідь, чи вони погодилися і як загалом стоїть справа з забранням советського війська з Ірану.

ГУВЕР ТВЕРДИТЬ, ЩО ПОЛЬЩА СТРАШНО ГОЛОДУЄ.

Герберт Гувер, почесний голова американської Голодової Комісії з Конечности відвідав Польщу. На підставі звідомлень американських експертів він твердить, що Польща із усіх країв найгірше діткнена голодом. Понад 2,600,000 дітей є страшно недоживлені, а загалом 5,000,000 польських дітей не мають подостатком харчів. Гувер каже, що положення в Польщі ще гірше, ніж він догадувався.

БОЛГАРСЬКИЙ КАБІНЕТ ЗНОВУ НЕПОВНИЙ.

Болгарський уряд знову не вспів наладнати відносини з партіями опозиції і тому кабінет найшовся знову в руках партії Народнього Фронту, контрольованої комуністами. Американський уряд наново заявив, що не годиться на таке положення тому, що на підставі угоди Трьох Потуг у Москві має бути створений в Болгарії коаліційний кабінет, в якому мають бути заступлені партії з опозиції.

СОВЄТСЬКІ КУРЕРИ В ДОРОЗІ ДО АМЕРИКИ.

На летунському майдані в Шанон в Ірляндії осіли літаком два старші советські дипломатичні курієри, в дорозі до Злучених Держав. Вони не висідали з літака вчасі набирання газоліни, бо пильнували великих мішків з документами, які були приміщені в літаку. До цеї події привязують велике значіння тому, що лише в незвичайно важних випадках ці курєри їдуть заграницю. Останній раз вони їздили в 1941 р.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 81-83 Grand Street, Jersey City N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею.		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИЙОГО СЛУХАТИ ГОЛОСУ?

Не тільки один український нарід переживає величезну трагедію, спричинену його поневоленням. І не тільки він один нині в тому положення, що величезна частина його провідного елементу мусіла покидати рідну землю, щоб таким чином ратувати своє життя і мати спроможність далі працювати для свого народу.

І не один тільки український нарід, будучи на еміграції, чи на скитальщині, докладає ще сам собі певну дозу нещастя власними руками і власним розумом, розбиваючи себе на різні політичні чи які там групи, що змагаються між собою за вплив і право представляти націю.

Про те останнє хочемо злегка заговорити, бо воно дошкулює і нам, американським українцям. Це явище не є ніякою нашою питомістю, бо подібне завважуємо і серед інших національних ґруп в Америці Та з цього не виходить, що як появу якогось нещастя можна розуміти, щоб рівночасно з таким нещастям не боротись, чи не голосити, що з ним треба боротись. Іде тут про різні вісти, що надходять з Европи від різних скитальчих ґруп до Америки. В тому теж від українських скитальчих ґруп до американських українців.

Всі ми, що допомогаємо нашим рідним в Европі, зокрема тим, що є на скитальщині, хотілиб ту допомогу постійно збільшати. Ми переконані, що тої допомоги український нарід і українська справа ще довго будуть потребувати. Ось тому треба нашим рідним на скитальщині памятати, що те, що вони розділені по різних зонах і таборах і часто ще й тепер без усякого звязку між собою, ще не виправдує таких явиц між ними, що розбивають їх на ще більше політичних гуртків, ніж їх було давніше. Бо як такі ґрупи повставатимуть і кожна з них захоче на свій лад „інформувати" американських українців, як це тепер буває, то добра з цього не буде для ніякої ґрупи. Одна з американських національних ґруп, якої рідні в Европі є в подібнім положенню як українці, звертає увагу на те, що для неї найкращими інформаторами про край її батьків є інформації, подані тими, що є в тюрмах на рідній землі, чи загнані на каторжні роботи. Ось це є те головне, що до них промовляє, що їх заставляє працювати і жертвувати для поратування і визволення своїх братів. А все інше маловажне... Так хай буде й з українськими інформаціями. Факт, що тюрми завалені рідними братами і сестрами, що міліони на Сибірі, а другі погибли — це інформація й орієнтація. А як від тих мучеників не так легко почути свіжий голос, то питаймо їх духом: А що ви, мученики, сказалиб тепер, якби так могли свобідно до нас промовити? Чи казалиб нам, що теж у нещастю, на скитальщині, дробитись, розбиватись через сварку, хто має представляти край, у якому нас нема? Чи сказалиб усе це залишити до часу, аж будуть на рідній землі, а тепер всюди й обєднано ратувати себе й нарід від загибелі.

Сторож права народів

Минулий тиждень був у деякій мірі епохальним тижнем в історії світу. Девять звичайних людей — не ґеніїв, лише одиниць з пересічним людським талантом — стримали політичного велитня перед новим замахом! У ясних словах: девять делеґатів, членів Ради Забеспеки Орґанізації Обєднаних Держав, вміли спротивитися Советському Союзови у його черговім посяганню на загарбання малої держави.

Припадок хотів, що цією державою була, чи ще дальше є, мало-азійська держава Ірану. На ділі не йшло тут про самий Іран, а про засаду: стримати аґресора, безогляду на його силу і на його дипльоматичні хитрощі.

Хто має час перечитати звіти з промов і арґументів, виголошених на засіданню Ради Забеспеки О.О.Д. з втірка, 26, і середи, 27. березня, той може дочитатися дна самої справи. Там, попри звичайні людські трики, є вміщені ще й дипльоматичні звичаї; а посеред спроб найти спосіб наладнання важкого питання, легко можна доглянути, що в основі йде завзята боротьба за практичну справу: недопустити до перемоги медведя над вівцею, всеодно, чи ця вівця чиста, чи сплямлена. В обороні вівці стають інші вівці, яких в будуччині жде такасама доля, яка вже зависла над іранською вівцею. Побіч них стають і непокірні кізли, яким теж грозить доля покірних овець. Отже боротьба цеї череди — це боротьба за існування всіх разом і кожної зокрема.

Та коли брати цю оборону з вищої точки, то вона представляється як боротьба за втримання міжнародного авторитету оцеї орґанізації, що її створено перед роком на конференції у Сан Франсиско, тобто Орґанізації Обєднаних Держав. Її створено в першу чергу саме для такої справи, яка тепер вийшла на денне світло, тобто на те, щоб сильніша держава не могла знищити слабшу без права! Показується, що ця орґанізація, коли правильно функціонує і має у своїм проводі навіть звичайних, правдивих людей, може вратувати світ перед загибіллю. Бо треба було лише триматися ціли орґанізації і прилюдно стати в обороні правди, а велитень наїзник мусів признати над собою якусь вищу силу, з якої він ввесь час собі кпить.

Цею силою є всесвітна мораль, яка втримує теперішню цивілізацію, незважаючи на її хиби й недостачі. Цею силою є писані і неписані закони, які принялися в душах міліонів людей, а які кажуть стати в обороні покривдженого.

Микола Чубатий

350-ліття Берестейської Унії (1596-1946)

(В світлі нових історичних дослідів)

I.

Дивно збігаються події, що триста-пятьдесятилітний ювилей так важної події в життї українського народу, якою була Берестейська Унія Української Церкви з Римом (1596) припадає саме на час лютого переслідування тої ідеї червоною Росією. Ворогом церковного обєднання України з Римом була Росія не від нині — царська вона чи червона. Видно, що інтереси державної політики російської імперії все вимагали та нині вимагають знищення українського католицтва, що стало в Україні дійсністю тоді, коли то епископат київської метрополітальної провінції на синоді в Бересті рішився повести свою церкву на шлях стислих звязків з католицьким світом. Де шукати причини такої завзятої та систематичної ненависти Росії до тої форми католицтва в Україні, не трудно догадатися. Видно діло Берестейської Унії стоїть на перешкоді в реалізації якогось пляну Росії супроти українського народу й то пляну певно не на його здоровля. Староримська пословиця — „Вчіться від ворога" — вчіться, що є ваши добром а що злом, має примінення в неодній події із життя українського народу, а вже ніде ця правда не є так очевидною, як у відношенні Московщини до діла довершеного в Бересті 1596 р. Справа стає очевидною, що Росія переслідувала постійно і нині переслідує українське католицтво з усею безоглядністю прямо тому, що воно є потужним засобом, що стоїть на дорозі плянам Росії — зробити з москалів, білорусів та українців „адін рускій народ", трівкий фундамент одної російської імперії.

Затемнювання історичної правди.

Від кількох соток літ живе український нарід в неволі Росії, яка висилює всі сили своєї імперії на знищення самостійного істнування українського народу. Не останню ролю в цій справі відгравала російська історична наука, що всі свої сили висилювала на це, щоби минуле українського народу викривити, особливо ці події, які маніфестували його політичні стремління до самостійности та духову окремішність українського народу від російського. Нині є річю певною, що для цеї цілі вже починаючи від 16-го століття в Московщині стали цензурувати стару українську літопись пристосовуючи її для пізніших політичних плянів Москви.

Модерні російські історики, білі чи червоні, вони всі прямування українського народу до самостійности промовчували, а коли не могли їх промовчувати то викривлювали. І так представлення неодної події з життя украніського народу доходило навіть до українського читача невірним та тенденційно викривленим. Для прикладу наведу майже солідарну поставу російських істориків до старої історії України, яка — по їх думці — є рівночасно теж історією московського народу і вся українська культура того періоду їх власною. Взором такого викривлювання історичної правди є російське представлення гетьмана визвольника І. Мазепи, як ворога працюючого українського народу, як того, що завів панщину в Україні та таке то. Багато таких неправд перейняв навіть дехто із украніських істориків, а ще більше маса некритичних читачів.

Спеціяльною опікою оточили російські історики справу Берестейської Унії Української Церкви з Римом та викривили цю подію до тої міри, що теж багато українських істориків, що не студіювали джерельно церковної справи в Україні в 16-тім та наступних століттях, дали себе ввести в блуд російським представленням встановлення католицтва східного обряду в Україні та Білорусі. По представлюванню російських істориків церковна унія в Україні встановлена в Бересті 1596, була нічим іншим, а тільки ділом „езуїтів та поляків на знищення українського народу".

Та вже при малокритичнім підході насувається питання, коли унія це посторонне діло на знищення українського народу, то пощо Росія з таким завзяттям все нищила та ще нині нищить унію? Хіба Росії колинебудь залежало на добрі українського народу та на його істнуванню? Замітне ще й це, що Росія нищила унію в Україні рівночасно з нищенням свобод українського національного життя.

Перша филя переслідування та нищення унії в Україні відбувалася за цариці Катерини II. саме тоді, коли Росія ліквідувала Запорізьку Січ та рештки автономії гетьманщини. Друга филя переслідування за царя Миколи І. приходить приблизно в часі заслання Шевченка та арештів кирило-методиївців, а третя і остання филя переслідування за царя Александра II. відбулася в часі видання заборони щонебудь друкувати по українськи. Важко повірити, щоби нищенням унії в Україні російський уряд мав на ціли усувати це, що за панування Польщі створене було на знищення українського народу. Ніхто preцінь його не нищив так ревно як сама Москва.

Безперечно, що езуїти та польський король Жигмонт III. мали велику пайку заслуги в цім, що церковна унія Української Церкви з Римом стала в році 1596 фактом, одначе мало хто з істориків російської давної школи згадує про це, що тогочасні езуїти в Польщі були на 70% неполяки, але італійці, німці, французи, тощо, а сам король польський Жигмонт III. вихованок езуїтів та завзятий католик не був поляком, тільки шведом, а навіть по 40 літах свого володіння в Польщі ніколи не говорив польською мовою. Польські історики майже однодушно стверджують, що він для добра католицтва нерідко посвячував державні інтереси Польщі. І езуїти і король Жигмонт III., спомагаючи обєднання українців з Римом, мали на оці тільки інтереси католицтва та нічо більше.

Велико - державні інтереси Польщі репрезентував в цім часі хто інший — всемогучий канцлер Замойскі та польські епископи, всі члени сенату Польщі з примасом польським, рівночасно президентом сенату. До Берестейської Унії канцлер Замойскі поставився спершу прихильно; більшість польських епископів холодно вздержливо. Канцлер Замойскі сподівався, що церковна унія України з Римом стане оправді помостом до прискореного польщення українців, а тим самим скріпить польський елемент в Україні та тісніше звяже східні землі Польщі — Україну та Білорусь — з польською державою.

Польські епископи в своїй подавляючій більшости відразу дивилися на церковну унію України з Римом як на діло корисне для Ватикану, гарячо попиране міжнародним орденом езуїтів та королем католиком шведом, а не конечно корисне для скріплення римо-католицької церкви, бастіону польщини на українських землях. Прихильно наставити їх до унії не могла акція Риму, що встановляла окрему та від них незалежну українсько-католицьку ерархію з власним митрополитом київським та з власною східною церковною культурою. Скоро по довершенню Берестейської Унії вони видвигнули домагання, відкинене Ватиканом, щоби українсько-католицькі епископи не були самостійними, але суфраґанами польських римо-католицьких владик, отже їх епископами-помічниками. Відношення і канцлера Замойского і більшости польського епископату з прихильного або вичікуючого невтрального становища перемінилося скоро в неприхильне, коли в Україні вибухла релігійна боротьба поміж православними та уніятами.

Релігійна боротьба в Україні стала новою проблемою для внутрішної польської політики. Тої проблеми хотів канцлер Замойскі позбутися. Цей керманич польської політики мав тоді широкі пляни на сході, зокрема на території Московщини, що саме тоді по вимертю Руриковичів попала в стан острої кризи, відомої в історії під назвою Великої Смути. Московський хаос канцлер Замойскі плянував використати для ще дальшої польської експанзії на сході, для закріплення польських впливів навіть на самім Кремлі, що й Польщі незадовго дійсно удалося через переходове посадження польського королевича Володислава на троні царів.

Церковна унія України та Білоруси з Римом витворила на Україні фермент, якого Польщі не треба було в обличі її імперіялістичних плянів на Московщині. Релігійна унія в Україні та Білоруси очевидно дразнила москвичів та настроювала їх ще більше проти Польщі. Не диво проте, що справа релігійної унії стала одною із причин острого непорозуміння поміж канцлером Замойским, що заступав інтереси державні Польщі та поміж королем Жигмонтом III., що вів в цій справі політику суто католицьку та унію всіми силами дальше попирав.

Польський епископат скоро з невтрального становища перейшов до виразно неприхильного становища до Берестейської Унії. Десятки сучасних документів свідчать про прямо вороже наставлення більшости польського епископату до унії. „Пощо, мовляв, переводити українців в пів-католицизм (семікатоліцісмум), коли можна їх перевести на правдивий католицизм". Українського католицтва більшість польських епископів не вважала навіть за правдивий католицизм, тільки пів-католицизм.

Супроти такого стану Ватикан мав багато роботи, щоби відвернути скандал, який грозив через це, що польські владики в сенаті станути виразно проти унії. Десятками листів папа прямо засипав польських епископів, просячи, щоби не йшли проти інтересів церкви та не поборювали унії. на передодні сойму 1606 року папський нунцій ночю обходив помешкання духовних сенаторів та закликав їх не голосувати проти унії.

Звідомлення, що їх нунції висилали до Ватикану, кидають нам ясне світло на відношення польського громадянства до церковної унії в Україні. „В Польщі", пише нунцій в одним звідомленню, „відносяться до уніятських церков так, як ми в Римі до жидівських синаґоґ, а уніятських церков не називають інакше, як тільки синаґоґами". Проф. Шмурло, російський дослідник ватиканських архівів упродовж 15 літ, у своїй праці „Свята Столиця та Русскій Православний Схід" (Прага, 1928) дає на сказане сотки документальних доказів.

(Продовження буде).

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

17)

— Це огидна брехня, я цього собі не позволю, навіть ви не смієте мені таких нікчемних закидів робити! Прошу спитати ось цього вахмана, прошу зі мною на кухню, я вам не дозволю на німця такі нікчемні наклепи кидати!... Ходіть но сюди! Прошу на кухню! — озвірів німець ні з того, ні з сього, кидається наче опарений в один, то в другий бік, кличе, лається, гукає, словом, робить пекло.

Вахман клянеться, що обидва їдять нормально, кухарка-німкиня клянеться, що так. Питаю знов хлопців, прошу їх сказати мені правду, бо вони мене ставлять в дуже важке положення, але хлопці божаться, що це брехня, німці брешуть, що першому з ласки дають трохи зупи, а другому вже два дні нічого не дали.

Я подібних випадків мав багато в своїй практиці, знав ціну словам ляґерфюрера, вахмана й куховарки, сто й тисяча німців у ляґері здатні брехати, щоб виправдати себе, а натаврувати чужинця, я це знав. Мені нічого іншого не лишалося, як спитати інших робітників, які в той момент були на праці та вертались після семої години. Отже, кажу ляґерфюрерови, що хоч справа неясна, бо обидва хлопці заперечують, але це така дрібниця, що над нею не варто довше спинятися. А тимчасом балакаю з ним про інші річи та цікавлюсь тим чи другим з життя цілого ляґеру. А при цьому висловлюю бажання побалакати з усіма робітниками, як вони прийдуть з праці та кажу йому, що я прийду ще раз після семої години. Я мав право балакати з робітниками окремо, без німців.

Звичайно, всі сорок східніх робітників в один голос засвідчили, що перший з двох хлопців дуже хворий та одержує з кухні „ложку зупи", як вони казали, а другому нічого не дають вже другий день, бо він учора не застелив свого ліжка так, як вахман вимагає. Це вахман на нього й доніс, а ляґерфюрер покарав хлопця голодом. А що карати голодом було заборонено, отже, він наказав вахманови й кухарці тодувати хлопця й мене брехнею.

Я написав довгий доклад про цю справу свойому начальству, але через два тижні одержав припис — складати манатки та їхати в другу область. Це все за такі та й значно поважніші справи я довго при тій самій обласній управі „Німецького Фронту Праці" не працював, іноді через два-три місяці мене вже випрошували, а ще спасибі, що не посадили до концентраку, чи й глибше.

Питання про їжу, яке для чужинця взагалі, а для східнього українця особливо — було питанням життя й смерти. бо він тяжко працював і мало їв, а для німця виключно справою самозбагачування, ненажерливости й крадіжки, є тим питанням, над яким історія українська не перейде до порядку денного. Зокрема, повторю, для східніх українців, бо для них це був один з тих потворних засобів, яким німці мали намір винищити український нарід.

Награбувавши в Україні найбільше, німецький уряд давав українцям найменше, а з тієї мізерії виконавці того уряду крали в деяких випадках половину. Доросла людина, мужчина в силі віку, при важкій роботі по 10—12 годин денно, мав меншу пайку ніж німецька дитина, а значно меншу, як гітлерівський юнак. Це торкається головним чином найважніших річовин — товщу, цукру, тощо.

Як що українцеви, хай інші чужинці про себе кажуть, належалося 375 ґр. хліба, 17 ґр. цукру, 15 ґр. товщу денно, то з того кралося найменше 75 ґр. хліба, 5—7 ґр. цукру та 5 ґр. товщу. Це я наводжу для прикладу, хоч і на підставі фактичного матеріялу. Як узяти на увагу, що майже три міліони українців жили по ляґерах, то це складе денно 225 міліонів ґрамів хліба, 15—20 міліонів ґрамів цукру та 15 міліонів ґрамв товщу. А як усе це помножити на 365 днів та ще раз на 2—3 роки, то можна собі уявити, скільки міліонів сотнарів хліба, цукру й товщу недоїв український робітник, працюючи в Німеччині та збагачуючи дармоїдів „вищої раси", своїх же ворогів.

Не входячи в настрої нашого робітника, як і інших чужинців, чи він давсі „завербувати" добровільно, чи під примусом, чи він працював добре, чи зле, хоч найвищі гітлерівські достайники на цілий світ оголошували, що він найкраще працював, чи, врешті, він думав про Гітлера та його політику те, чо інше, але цеж були, як не казати, німецькі гості; вони працювали для німецької держави, давали свій піт і кров для німецької перемоги, а за це німці назвали їх погноєм, сміттям, знущалися й катували їх та обкрадали як звичайнісінькі злодії!

(Дальше буде).

Світова столиця та її значіння для Америки

Вибір Злучених Держав країною постійного осідку Організації Обєднаних Держав накладає на всіх американців спеціяльну відповідальність за успіх цієї нової, та можливо й „останньої найкращої надії" на мир. Та відповідальність торкається завдань О.О.Д. вирішити повоенні проблеми, способи, якими треба те робити і апарату для збереження будучого світового миру. Американці мають почувати відповідальність також за кожде старання О.О.Д. за поширення основних, людських прав по всьому світі. Фактично, якраз на широкі принципи людських прав і покладають свої надії 51 обєднаних держав для врятовання наступних поколінь від страхіття війни. Представники країн світу на перших зборах О.О.Д. в Лондоні минулої зими, рішаючи про місце тимчасової та сталої столиці світу, мали на думці ті людські права.

Вже певно кожний знає, що тимчасове приміщення О.О.Д. є в місті Ню Йорку, а стале має бути в районі повітів Вестчестер, Ню Йорк та Ферфилд, Канетикат. Але чому не вибрано Мт. Вернон—дім Джорджа Вашингтона, або якесь місце в прекрасних південних горах—скажім, околицю Монтисело, дім Томи Джеферсона, одного з авторів Декларації Незалежности та третього президента Сполучених Держав? Або десь на блискучому побережі Флоріди, чи Мексиканського Заливу?

Відповідь на ті запити треба шукати у завданнях, для яких створено О.О.Д. Як зазначено в Чартері, виробленім у Сан Франсиско, одним з завдань є досягнення „міжнародньої співпраці... плеканням і поширенням пошани до людських прав та до основних свобід, безогляду на расу, пол, мову чи релігію". Тому було важним щоби місце осідку світової столиці було в такій частині Злучених Держав, яка своїм загальним характером, виявленим місцевими законами, звичаями, через пресу, радіо, публичну опінію гармонізувалаб з Чартером. Такі вказівки щодо вибору місця осідку офіційно зазначили речники О.О.Д.

Певно не треба пригадутати американцям, що деякі з 15 країн, що входять до О.О.Д., мають нігерське населення та будуть заступлені нігерськими діячами з їх дорадниками та штабом. Деякі інші народи, що приєдналися до О.О.Д., аби взяти участь в забезпеченню сталого миру, будуть заступлені темно—шкірими діячами, які є гордими членами стародавньої цивилізації.

Чи зможуть американці пояснити їм, чому в країні, збудованій на принципі, що всі люди створені рівними (На тому ж принципі створено й О.О.Д.) є райони, де нігри не можуть голосувати? Райони, де вони ходять до окремих шкіл, де закон вимагає, аби вони сиділи окремо від білих людей в потягах, автобусах, трамваях та в розвагових місцях, якщо їх взагалі допускають до тих самих розвагових місць що й білих? Чи зможуть американці виправдати дискримінацію у відношенню до багатьох з тих мексиканців, які працюють у наших фабриках, на полях? Чи відмежування американських хінців в перенаселених „Чайнатавн" в наших великих містах є оправдане?

Навіть у місті Ню Йорку — тимчасовім осідку О.О.Д. — в місті, що само по собі уявляє обєднання різних націй, делегати О.О.Д. побачать чи почують про дискримінацію проти жидів, католиків, нігрів, проти американців чужинецького роду. Це правда, що стейт Ню Йорк має закон проти дискримінації при принятті на працю. Але, коли відбувалися наради О.О.Д. у Лондоні, делегати певно читали про те, як американські сенатори не допускали до голосування законопроект про встановлення сталого федерального комітету справедливого приняття на працю. Тяжко пояснити на основі чартеру О.О.Д. опозицію в сенаті проти тих мір, які забезпечилиб всім американцям право на працю, безогляду на расу, віру, чи національне походження.

Говорячи про поки що безуспішні старання створити такий закон, секретар праці, Луїс Б. Швеленбак недавно сказав: "Це питання неминуче впливає і на далі буде впливати на справу миру в нашій країні та й у цілому світі. Наша країна, наш спосіб життя випробовуються".

О.О.Д. не може здійснити своїх замірів коли наради Обєднаних Держав, від імені яких створено цю організацію, не приймуть на себе відповідальности підтримати принципи й цілі, зазначені в Чартері. Коли ті принципи й цілі підтверджують свободу і права людини, вони відбивають в собі нашу власну, славну Декларацію Незалежности. Треба надіятися, що закладення світової столиці в Злучених Державах приспішить час, коли ті принципи будуть зповні практиковані в країні, яка перша їх оголосила.

Загальна Рада—ФЛІС.

—о—

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" І „ЮКРЕЙНІЕН ВІКЛІ"

Як Ви змінюєте адресу, просимо негайно повідомити про це амініcтрацію „Свободи". Скоре повідомлення усуває непорозуміння і стримання газети. З повідомленням просимо також висилати 10 центів готівкою або почтовими значками на покриття вироблення нового стенсля. Члени і Читачі з Канади зволять присилати **тільки готівку** тому, що канадійських почтових значків не можна виміняти.

РОСІЯ ВИХОДИТЬ.—Совєтський амбасадор Андрей А. Громико, на право від осередка, окружений репортерами, саме в хвилині, як він виходить із салі нарад Ради Забезпеки О.О.Д. в Ню Йорку. Він відмовився брати участь у засіданню, коли Рада не хотіла приняти совєтський внесок, щоб відложити справу Ірану до 10. квітня. Він відмовився дати вияснення репортерам.

(Докінчення зо стор. 1-шої)

якнайсильніше поперло. Конвенція прийшла до переконання, що такий підхід до цеї справи буде кращим і успішнішим ніж примусове підвищення передплати на „Свободу", якої висота, як відомо, є від 25 років однакова.

ЗАКІНЧЕННЯ КОНВЕНЦІЇ.

XXI. Конвенція У. Н. Союзу закінчилася в минулу суботу над вечером, коли предсідник Конвенції, д-р Павло Дубас, заприсягнув новий Уряд У. Н. Союзу. Перевибраний головний предсідник У. Н. Союзу, Микола Мурашко, подякував д-рови П. Дубасови, як і цілій Президії Конвенції за так уміле та гарне її переведення, а загалови делеґаток і делеґатів за культурну поведінку та річеве обговорювання важних справ. XXI. Конвенція У. Н. Союзу, що зачалась у минулий понеділок, рано, відспіванням американського гимну, закінчено з гордістю почуваь, що живемо на вільній американській та канадійській землі і грімким відспіванням „Ще не вмерла Україна" — на знак, що американські й канадійські українці серцем і душею з поневоленим, а так свободолюбним українським народом в Европі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФ.

Українська Централя в Галивуді.

Українська Централя в Галивуді за останніх два роки часу зробила дуже гарний поступ. Вона за той час дала поважну суму грошей на різні українські цілі в Америці, в Канаді й в Европі, а також призбирала три тисячі долярів на будову Українського Народного Дому в Галивуді чим здобула собі велике признання не тільки тутешніх щирих українців, але в цілій Америці й в Канаді. Як доказ того є ось ті десятки різних листів, які ми дістали від різних українських інституцій та поодиноких визначних українських громадян з Америки і Канади, які радіють поступом в нашій громаді. Так сказано в одним листі:

„Коли прочитав Ваш звіт, то відмолод на 100 років. Тільки подумати: громада, яка живе тисячі миль від дійсного українського організованого руху, громада, до якої майже за 30 років ніхто з визначних українців не доїздив з відчитами і т. д., а вреші — громада, про яку ми майже мало коли чували, ось та українська громада в далекій Каліфорнії, в так тяжкий час не заломилась в чистій українській ідеї, а навпаки своїми жертвами на українські цілі показала великий приклад для інших українських громад в Америці. Честь і слава каліфорнійським українцям!"

Та таких українців, які заслуговують на ту славу, тут маленьке число. Бо хоч у цілій Каліфорнії українських родин є найменше 500, а в самій метрополії міста Лос Анджелес є до 300 українських родин, то Українська Централя в Галивуд має 60 організованих родин. З решти українських родин — одні пропадають в царських російських організаціях, інші в большевицьких, а ще інші нікуди не належать.

А про жертвенність українців у цілій Каліфорнії нема що й говорити! Бо тільки маленька горстка членів Укр. Централі в Галивуді відзначила себе жертвами на українські цілі. Ось так яких 35 родин за два роки часу зложили біля $5,000 на різні українські цілі (в тому біля $3,000 на будову У. Н. Дому в Галивуді і до $2,000 на різні інші українські цілі). А про інших українців в цілій Каліфорнії якось нічого не чуємо, щоб вони складали якісь жертви на українські цілі,отже не заслуговують вони на ніяку славу.

Українська преса: „Свободи" тут доходить 17 чисел, „Нового Шляху" 25 чисел і яких 9 чисел „Українського Голосу". На таке велике число українських родин в цілій Каліфорнії це теж мало. Хочеш написати щось про ту громаду і не знаєш, де післати допис, бо ані один український часопис не є поширений тут як слід. Ось це є найбільша недостача нашої громади! А щоб цю недостачу направити, треба нам всім, які вже читаємо українські часописи, попрацювати якнайщиріше, щоб українська преса була тут зарепрезентована якнайширше.

Сильна традиція українських Різдвяних Свят в далекій Каліфорнії.

Традицію українських Різдвяних Свят тутешні українці затримали дуже сильно тим, що збираються щороку до якоїсь одної домівки на прибраний день Різдвяної пори. — Це хіба найсильніша обєднуюча сила тутешньої української громади, зокрема для тих кількох свідомих українських родин, які щороку трудились, щоб ту традицію в громаді затримати.

Поселившись дуже далеко одні від одних на території найбільшого простором на цілому світі міста Лос Анджелес; не маючи української церковці, та не маючи змоги відвідувати себе по хатах з колядою, 30 років збирались вони всі разом до одної якоїсь чужої домівки і спільно всі разом славили Народження Христа.

Кожного року, крім святочної програми на сцені, була кутя, пироги, борщ і т. п. Кожного року в більшім чи меншім числі людей цілою силою співали вони українські коляди. І мабуть тільки ось ті українські коляди нагадували їм Українське Різдво. Бо сама природа сонячної Каліфорнії нічим не нагадувала їм різдвяної пори. Тут вони на Різдво сходились в літних убраннях, а тепленький клімат Каліфорнії надає їм настрій Зелених Свят в Україні.

Та цього року українські Різдвяні Свята, які відбулися в неділю, 20. січня, в одній із чужих саль, були відсвятковані чи не найкраще. Бо крім милої програми на сцені і смачного обіду, наша громада зібрала на українські цілі около $2,200. Коляда була призначена на три цілі: на У. Н. Дім у Галивуді, на Осередок Культури й Освіти в Винипегу і щераз на бідних наших скитальців в Европі. Ніхто з лістою за жертвами до столів не ходив, як це нераз робилось. Тим разом попросили, щоб люди самі по обіді приступили до призначеного столика, де записували жертводавців і дали свою коляду. І ось на 200 людей на салі всіх аж 17 вибрались з тою колядою, а між ними й наш Михась, славний український борець і фільмовий артист Мазурки, приступив до того столика разом з іншими, щоб й тим разом дати свою жертву на українську справу. І варта бачити, як горда його мати щиро приглядалася на него, коли він дає якусь жертву на українську справу. Вона горда із свого сина, бо хоч сама неграмотна, то виховала свого сина на такого щирого українця, що деякі мами грамотні мусілиб постидатись перед нею за своїх синів. Вона горда, бо й свого мужа-латинника зукраїнізувала і завела в себе в хаті тільки рідну українську мову. А тепер ще й невісткучужинку почала вчити української мови, — і ця остання в родині вже щебече: „Добрий вечір, — що чувати біля вас?" і т. д. Ага! Чи Ви, дорогі Читачі, вже вислали від себе листа до фільмової компанії, де Михась Мазурки працює як артист? Коли ще того не зробили, то зробіть це тепер — робіть це для нього все, коли побачите його в новій американській фільмі! Це багато поможе йому в дальший карієрі, коли такі листи-гратуляції ми будемо слати до тої компанії, де він працює. Зробіть це — він вповні заслуговує на це! Робіть це для всіх українських фільмових артистів, бо так поступають інші нації із своїми артистами. Колись вони віддячуться нам в українській справі! Зараз ще багато не вимагаймо від них, бо вони ще самі небагаті, — вони щойно вибиваються наверх.

Не буду описувати цілого свята в подробицях, бо це забралоб багато місця. Та не можу помянути бодай деяких важних подій з того свята. Не можу поминути ось тих малих українських діток, які так гарно перший раз пописувались на сцені в різних ролях, як ось Тимко Ґрод на скрипці, Дзьойс-Марій Стефура на піяні, Федусь Вивюрський на скрипці, Лорна Вивюрська на піяні і Орест Новак в декламації „Сирітське Різдво" — Мусійчука. Всі вони маленькі „бобики" — від 6 до 9 рочків.

А як поминути три дочки гарної родини Мартин? Таж вони роками в тій орґанізації виступають на сцену і все веселять публику своїми милими голосами і грою на мандолінах. Цеж одиноке українське тріо в тій нашій громаді. Честь вам — Соню, Любо і Олю! Ваша присутність на сцені й цього року підбадьорила публику. Ви цього року ще краще співали і грали.

Великою несподіванкою, для нашої громади, була мила українська солістка, пані Атаманець з Дітройту. Попрошена на сцену відспівала вона нам чудово кілька пісень з „Запорожця" і „Наталки Полтавки", за що публика нагородила її дуже довгими оплесками. А її муж — великий український патріот і диригент славного українського хору „Думка" в Дітройті, п. Атаманець, попрошений до слова, виголосив гарячу промову в обороні українських скитальців в Европі. Обоє вони приїхали до Галивуду до свого сина Богдана, щоб повитати щойно народжену внучку — Христинку ,яку привела їм на світ їх невістка.

Далії, попросили ми до слова Василя Годяка, батька фільмового артиста Івана Годяка. Це перший раз цей скромний громадянин говорив до нашої громади. Говорив дуже коротко і також в обороні наших скитальців. А з його слів ми вичували дійсно дуже щире українське серце! недаром його син, Іван Годяк, вступаючи на поріг фільмової студії в Галивуді, сміло заявив: „Я українець і не думаю міняти батьківського прізвища для карієри в американських фільмах — беріть мене тільки таким, як я є"! А хоч його самого на тому святі не було, то за те були: батько, мати і сестра. Колись й він прийде до нас — запорукою цего є — його щирі українські родичі.

Було на салі багато більше гостей з різних сторін Америки і Канади, які колиб ми були покликали їх до слова, то всі як один булиб стали в обороні наших скитальців, але не було досить часу на це. Та найбільшими гостями на тому святі були — наші славні вояки, які щасливо повернули з війни і перший раз за 3—4 роки часу засіли до столів разом із своїми родичами. Правда, не всі вже повернули до своїх родичів, але таких вже не багати, — дасть Бог, що й ті скоро повернуть.

Тут ще треба згадати імена жертводавців, які повинні бути прикладом, як треба ставитись в такий день до загальної української справи.

Жертви на У. Н. Дім в Галивуді: Р. Гонсет $700; по $25: М. Новак, Г. Семотюк, П. Сукін, М. Мазуркі і М. Байсарович; М. Кіт $15; В. Годяк $10; по $5: П. Тулай і С. Ґрод; Н. Н. $1. Разом $861.

Жертви на Осередок Культури й Освіти в Винипегу: Р. Гонсет $100; М. Новак $50; по $25: М. Мазуркі, П. М. Мордус і М. Ґринюк; по $10: М. Кіт, М. Гира і В. Мартин. Разом $255.

Жертви на українських скитальців в Европі: по $10: М. Ґринюк, І. П. Доилес; по $5: Орест Новак, П. Замрій. Разом $30.

За тяжку працю уладження того свята належиться щира подяка таким родинам: Мазуркевич, Ввриків, Мордус і двом родинам Мартин.

Честь і слава всім тим українським родинам, які, як старі піоніри української громади в Лос Анджелес, зберігли традицію українських Різдвяних Свят і що не зрадили української національної ідеї — що через 30 років в тій громаді працювали чесно для української національної справи.

М. Новак,
предсідник Української Централі в Галивуді.

Праця для жінок і мужчин

WANT ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT:
BErger 4-0237 — BRyant 9-0582

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Шукають своїх рідних

ГРУПА: ЛИСТИ

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

* * *

185. Ремедовський Теодор, Долапчук Максим, Яцюк Олекса, Жимський Гнат і Анна, від: Палюйків Василь з с. Барилів, Радехів.

187. Паньків Григорій, від. д-р Федорців Василь з с. Михалевич.

190. Бекіш Петро, Пітсбург, Варунок Іван, Ню Йорк, від: Бекіш Мирослав з с. Демянів, Рогатин.

191. Король Іван, Ню Йорк, від: Король Петро.

193. Федорович Василь, від: Федорович Михайло з Сасова, Золочів.

195. Небожук (брат о. Андрія Небожука) від: Небожук Богдан з с. Мости Великі.

197. Куривчак Іван, Філядельфія, від: Куривчак Іван і Лещишак Василь з Коростенка.

198. Бойчук Михайло, Ню Йорк, від: Віщук Ярослав.

199. Андрусів Михайло, Ню Йорк, від: Андрусів Іван, с. Лучинці, Рогатин.

200. Ґнип Михайло від: Ґнип Тола з с. Доброводи, Підгайці.

201. Мізак Настя від: Зінь Григорій з с. Мужилова, Підгайці.

204. Дзюмайло Пилип, Ню Йорк, від: Плескун Григорій.

205. Кусяк Юлія і Юзя з мужом Михайлом від: Максимів Кіндрат з с. Михалівка.

206. Дусанівский Михайло, Ню Йорк, від: Дусанівськький Богдан з с. Денисова.

207. Горішний Станислав і Розалія, Ню Йорк, від: Наконечний Михайло з с. Кудинівці.

208. Багрій Григорій, від: Мельник Михайло зі Зборова.

210. Гуляк Марія з роду Болюбаш, Ню Йорк, від: Болюбаш Григорій.

212. Кобзан Гнат і Марія, зам. Чиж, Шікаґо, від Кобзан Іван з с. Козарі.

213. Ясельська Анна зом. Байда, Ню Йорк, від: Ясельський Юліян з Косова.

214. Любонь Ірина, Олександра і Зофія з дому Шлилівських, від: Бачинського Волод. з с. Даниливці.

215. Добровольська Марія, від: Литвин Павло з с. Байківці.

217. Войтович Борис від: Тарас Василь з Замостя.

218. Кузьомко Петро (Андріїв) від: Кузьомко Лукіян.

219. Малишко Ярміл Каленкович, Нортленд, від: Малишко Антін Каленикович.

221. Кіт Іван від: Шпак Богдан з с. Волиця, Підгайці. Савіцька Катерина від: Савіцький Василь з с. Волиця, Підгайці. Калинич Максим від: Калина Володимир з с. Головацько.

223. Деделюк Василь, Ню Йорк, від: Деделюк Василь з с. Балинці, Коломия.

224. Тришак Семен від: Тришак Василь з с. Дорогечівка.

225. Пертанас Катерина, Арнолд, від: Ланчак Степан з с. Павлокома.

229. Шимоняк Анна, Матіяш Михайло, Ню Йорк, Махник Анна, Пушак Михайло, Пітсбург, від: Махник Степан з с. Мігова.

231. Веселик, Ню Йорк, від: Мельник Петро з с. Прошова, Тернопіль.

232. Приймак Йосиф, Болтімор, від: Мандюк Роман з с. Олесько, Золочів.

233. Неїлий Михайло і Іван, Ню Йорк, від: Білущак Іван з с. Камяннє, Сянік.

234. Грицак Антін і Федь, Ню Йорк, від: Карчевський Іван з с. Переволоки.

235. Мельник Степан і Андрій, Лакавана, від: Чорнописький Петро.

236. Ротаняк або Помазак Анна і Катерина, від: Помазак Михайло з с. Вощанець.

237. Тяжкий Остап, від: Ґураль Іван з с. Божикова, Підгайці.

238. Кузьма Марія, Ню Йорк або Вашингтон, від: Швадлик Осип з с. Смушава, Сянік.

239. Будник Параскевія, Королишин Настя, Ню Йорк, від: Будник Іван з с. Слобода, Бережани.

420. Богай Григорій, Папуга Володимир і Михайло, Ню Йорк, від: Головатий Любомир.

242. Бешкевич Катерина, від: Кулик Степан з с. Добромишелі, Бучач.

243. Макогін Павло і Сидор, Марія Гаврилів, від: Макогін Дмитро з с. Жовчів, Рогатин.

244. Королишин Дмитро і Василь, Турчин Степан, від: Королишин Семко з с. Серники Гор.

246. Бурко Василь, Настя і Сидор, від: Бурко Петро з с. Жовчів.

247. Насипаний Ілько від: Білик Володимир з с. Рай, Бережани.

248. Гуляк Марія, Ню Йорк від: Жеграй Михайло.

249. Радомська Марія, Ню Йорк, від: Радомський Володимир з с. Радловичі.

250. Котюк Семен, Мекіс Ракс, від: Гунька Тома з с. Глубока, Самбір.

251. Куйбіда Христина зам. Гринишин, Шікаґо, від: Куйбіда Василь з с. Козари.

252. Новаківський Василь, Ню Йорк, від: Новаківський Антін.

253. Малженський Олександер від: Малженський Василь.

258. Сенюк Софія, Вілкс-Бері, від: Слисяк Степан.

260. Букса Матвій, Ню Йорк, від: Савицький Панько з с. Метенів, Зборів.

261. Тяжка Марія з роду Виваль, Вашингтон, від: Легкий Богдан.

262. Яхів Михайло, Малтбі, Па., від: Онисків Роман (дядько) з Сухівці.

276. Ласкавська Марія, Філядельфія, від: Кобиринка Марія.

279. Сторож Василь від: Сторож Татарчук Василь з с. Остриві.

280. Скальський Іван, Ню Йорк, від: Скальський Іван з с. Бабин, Самбір.

281. Родини Романа Мельничука і Василя Чубатого, оба з Тернополя.

282. Коррінс Міліка, Голивуд, Кал., від: Ольга Сердяк.

284. Крук Анна і Пріська з с. Новосілка (Ковель), від: Троцюк Варя Малинович.

285. Бенцаль Параня, Ню Йорк, від: Дорожинська Соня і Аaталія.

286. Василюк Роман, Філядельфія, від: Василюк Ілько.

290. Пташник Антін, Ню Йорк, від: Пташник Іванна. Сасиль Маруняк, від: Кардаш Володимир з Долини.

291. Береза Петро, Ню Йорк, від: Мазур Павло з с. Стасева/Доля.

292. Савчак Іван і Марія, від: Шевчик Юліян з с. Керовники.

293. Брагар Іван, Ню Йорк, від: Брагар Михайло з с. Росохач.

294. Пришляк Іван від: Задвірний Іван з с. Гинович.

295. Викляк Маланка від: Кізимишин Микола з с. Чертіж.

297. Веремщук Онуфрій від: Веремщук Андрій Семенович.

298. Арманд Гаммер від: Костюшко-Косович Георгій.

299. Петришин Катерина від: Іващишин Михайло.

300. Яницький Михайло від: Медвідь Яницька Янка.

301. Асприц Йоси!, Ню Йорк, від: Асприц Лука з Цару, Дальматія.

302. Солтанюк Нестор, Іван Дочер, Мочернюк Марія, Філядельфія, від: Ільків Іван і Мочернюк Василь з Коломийщини.

По ці листи писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ХОСЕН З ЧИТАННЯ КНИЖОК.

Як би ми могли піддати під голосування, яку книжку найбільше читачі хочуть читати, чи з поезіями, чи з казками, то це певна річ, що остання книжка одержалаб найбільше голосів. Причина до цего така, що казка лекша до читання і хто лише знає, як читати, той може зрозуміти написаний предмет. Але кільки з нас читали книжку з поезіями? Кільки з нас розуміє, що ми читаємо і яку ідею той поет бажає нам передати?

Поезія вимагає більшої уваги від читача. Вона примушує його, щоб він більше думав і собі пояснював цю ідею, яку поет хоче передати. Живий і бистрий ум знайде велику розкіш в таких творах.

Коли читач при читанню поезій є зворушений і відчуває духову насолоду чи радість, то тоді можна поправді сказати, що він зрозумів поезію.

От візьмім поезії нашого поета Тараса Шевченка, а головно його усім знаний „Заповіт". Читаючи цю поезію, можна вичути його бажання, терпіння і любов до свого краю. Він нам каже, щоб ми єдналися і пірвали ті кайдани, котрі скували український нарід у важкій неволі.

Деколи читання поезій потішає нас у смутку. Поетичні твори віддзеркалюють нераз наші особисті душевні болі, бо їх уже хто іниший пережив. Багато терплячих знайшли благословенство в читанню добрих поезій. Ми знайдемо радість і приятеля, бо часто поет пише про свої власні переживання її почування, подібні до наших.

Це не значить, що ми повинні читати тільки поезії. Є різні книжки і, щоб поширювати наше знання, ми повинні їх перечитувати. Читання літератури повинно бути одною з наших розривок. Вона дешевша ніж на приклад хатка над морем, чи які подорожі. До книжки нам не потрібно вбиратися, її товариство є все добре, а коли вона нам навкучиться, то можна від того товариства легко втечи.

Краса і великі маєтки не є єдиним добром. Це все тимчасове. Але знання з книжки є могутнім і вічним скарбом для кожної людини.

Ольга Редчук,
Ню Йорк.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. М. Верона, Н. Дж. — Як хто читає „Свободу", хай вичитує й інформації. Хто шукає за своїми рідними, хай перечитає, що інформації про них подає У. А. Допомоговий Комітет у Філядельфії, а не наша редакція, тим більше, що там виразно так написане.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

CHILDREN WITH ASTHMA

WHILE asthmatic children are generally of superior intelligence, this is of little consolation to the parents of a child who frequently wakes up in the middle of the night coughing and sneezing. The mechanics of asthma are well understood by doctors; the cause is not so clear. Mechanically what happens is that the little tubes through which air is passed to the lungs become partly obstructed because their lining membrane swells up. This interferes with breathing and causes the outpouring of mucus which, when the air whistles through it, produces the wheezing sound. The cause of asthma is hypersensitivity; a long word that means excessive sensitivity to a substance that is harmless to most people. The state of hypersensitivity is called allergy. A person might be allergic to almost anything; some are sensitive to ragweed pollen, some to certain foods, some to the dust from the stuffing in a mattress or pillow. In one case a child was found sensitive to the hair of his pet dog.

The doctor has to be something of a detective to track down the offending material. He may have to experiment by omitting first one then another article of diet; by having the child sleep first on one kind then on another kind of mattress; by sending away his pet animals. Or the doctor may discover the cause by analyzing the dates or places at which the attacks occur. In other cases, the physician will use skin tests. That is, he scratches the skin with minute particles of various common offending substances, and when the guilty one comes along, the skin shows a characteristic response.

Treatment is a triple-barreled problem. First, the child's general physical condition is improved. Second, arrangements are made to put the little patient in an environment where the offending substance is absent. This may mean a change of diet, a change of household pets, a change of location. And the third weapon is the administration of special injections. This is done by injecting tiny quantities of the offending material, increasing the amount at each injection, so that gradually the child builds up a tolerance. Studies show that in at least two-thirds of cases, the child is completely relieved of his asthma by proper treatment; and nearly all the others are greatly relieved. Some people are pessimists about everything and will tell you that nobody can help an asthmatic. This is simply street-corner gossip. Persistence in following the treatment will achieve results in nearly every case.

ВІЗИ ДО ПАРАҐВАЮ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬЦІВ.

Представник в Параґваю Українського Допомгового Комітету при Арг. Чер. Хресті п. І. Падучак повідомляє, що параґвайський уряд випустив декрет про впущення до Параґваю першої тисячки хліборобських родин на полекшених умовах себто, звільнення від оплат за візи і знесення вимоги депозиту 50 золотих пезів (долярів), як ґварантії засобів на перший прожиток. Знарядя, які можуть привезти з собою еміґранти, є вільні від мита. Безплатний восьмиденний побут і утримання в державному готелю для іміґрантів і безплатний перевіз на колонію залишається в силі, як і перше.

Особи, які мають в Европі кревних і знайомих, можуть подати їх імена, призвіща, рік народження в Підкомітеті при „Просвіті", вул. Солер 5039 і в секретаріяті Доп. Ком. при вул. Маса 150. В Бурмес Айрес, Сівес, Аремтима. Дозволи можуть бути вироблені тут.

Рівночасно радиться інформувати кревних про умови життя в Параґваю, які не є дуже сприятливі внаслідок слабого економічного роз витку країни і жаркого підсоння.

Параґвайським консулям в Европі вислані інструкції для уділення віз українським еміґрантам на нових умовах.

Справа коштів переїзду ще не є вирішена в міродайних колах в Обєднаних Державах. Тому всі заходи в справі віз слід розглядати, лише як підготовчі кроки до виїзду і як полекшення юридичного стану втікачів, які виказавшись можливостю кудись виїхати, перестають розглядатися кожною владою, як тягар, якого не можливо позбутися.

(„Перелом").

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. березня 1946 р. помер у 54. році життя

СЕМЕН БАБЯК,

довголітний член Тов. ім. Івана Франка, від. 83 У. Н. Союзу в Філядельфії, Па.

Покійний походив зо села Поповичі, пов. Перемишль, Західна Україна. Полишив жену Марію, сина Андрія, що є капітаном при війську, дві доньки Олену і Юлію.

Похорон відбувся 25. березня при участи родини, ветеранів, товариств і клюбів. — В. Й. П.!

С. Чорномаз, секр.

Дня 25. березня 1946 р. померла

МАРІЯ ГУПЧИК,

члениця Тов. ім. І. Франка, від. 390 У.Н.Союзу в Фарествіл, Конн.

Покійна роджена в селі Батіків, пов. Броди, Західна Україна. До Союзу вступила в 1935 році. Полишила в смутку мужа і три дочки: Ольгу, Марію і Анну.

Похорон відбувся при участи родини, кревних, членів і знайомих. — В. ЇА П.!

Й. Бугрин, секр.

ПОШУКУЮТЬ

Михайло Хрупало в Бельгії пошукує свойого вуйка **Кормана** родом із Грималова, пов. Скалат і сестру **Марію** замужну за **Михайлом Тиняком.** Ці живуть в Америці. **Іван Максимович** в Бельгії пошукує за рідним братом **Павлом Максимовичем** із Буциків, пов. Скалат, який мешкає в Дітройт. **Володимир Процик,** син о. Петра Процика із Грималова, пошукує за своїм стрийком **Процилом,** який мешкає у Філядельфії, Па. **Михайло Махій** із Глібова, пов. Скалат, пошукує за родиною в Канаді і в Америці. **Колодчин Фільмон, син** Демка із села Голгіч, пов. Підгайці, пошукує за своїм стрийком **Колодчином Петром** у Дітройті. **Кравчук Стефан** з села Добромірки, пов. Збараж, пошукує своїх краянів в Канаді і Америці. Ці всі це полонені в Італії. Відомости про них можна дістати в о. Теодора Форостія, якого адреса є: **Rev. THEO. FOROSTY, P. O. Box 147, Elmora, Pa. U. S. A.** Можна також до них писати впрост до Італії на адресу: **Pontificio Collegio de Giosafato, Passegiata del Gianicolo 7, Roma, Italy.**

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. І. Франка, від. 241, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться 6. квітня, в годині 7. ввечір, в гали 74 Герис Еве. Буде звіт делеґата з конвенції. Обовязком кожного члена є явитись на ці збори. — Уряд.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. — Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 7. квітня, в годині 2. пополудні, під ч. 20 Кінг ул. Обовязком кожного члена є бути на зборах, бо буде багато нових справ до полагодження. — А. Возьний, секр.

ТАРЗАН, ч. 1355. Слід щезає.

Та за якийсь час слід щез.

„Та ми мусимо попоїсти хоч би й тут" — сказала Рена. „Я запалю огонь, а ти піди по воду".

Здалеку звернув увагу малпи запах таборового вогню.

Коли перед Реною явилася велика постать малпи, вона впала зомліла.